

GONIEC DZTWA AUGUSTOWSKIEGO.

Nr 1.

Dulce et decoram est pro Patria mori.

WALKI, dnia 17. Grudnia 1830. roku.

H. T. B.

WSTĘP.

Powstanie Narodu Polskiego, i rozwijanie się w nim siły narodowej, które obecnie zajmują umysł każdego Polaka, i połączone z nim węzłem braterskiej jedności Naród Litewski, są jedynym dla nas punktem, w który ciekawość każdego Obywatela badawczym i interessownym wpatruje się okiem.

Zniknęli inż z widowni świata obrońcy Termopilów; Francya szczęśliwie rozwijała zasady rewolucyjne, czyli zasady swobód narodowych; Belgja krwawem i bezprzykładnem męstwem dołaja się wolności; już stanęła na szczycie wolnego narodu; z równie bezprzykładnym zapalem w dniu 29. Listopada powstał naród Polski w obronie swobód ojczystych, już to dla położenia tamy demoralizacyi i szpiegostwu, już to dla uwolnienia się od despotyzmu i gwałtów i ścisłego wykonania zaprzysiężonej konstytucyi. Nie jest to rokosz lub buntownicza tłuszcza bezrządu, wypowiadająca swojemu Monarsze i prawom posłuszeństwo; jest to święty zapal narodu, który czuje, że był wolnym, i dowodzi, że umie używać darów wolności.

Ktokolwiek uważałby powstanie nasze z innej strony, lub ktoby nie wszedł w po-

budki które nas do tego stanowczego skłoniły kroku, ten nie znał położenia naszego, i nie zna historyi narodu Polskiego. Nawet w czasach wygórowanej wolności, kiedy każdy szlachcic mógł być kandydatem do tronu, naród nasz był wzorem zaprzysiężonej wierności Monarsze, i nigdy krwią Królów nie zbroczyła się ręka Polaka. Nie rozwaliliśmy intryg i niezgody w ościennych narodach, bo podłość nie jest Polakom wrodzona. Czystość obyczajów, miłość ojczyzny, i szlachetność umysłu jest naszą cechą narodową; męstwo, poświęcenie się bez granic, w sprawie wolności, jest przodków naszych spuścizną.

Teraz obcezieli zewsząd szpiegami (nieestety, był to wyrodny kłak potomek w Lecha) nieśliśmy skargi do tronu, które przemyślni podżegacze umieli na krzywdę naszą nicować, widzieliśmy zgwałconą konstytucyę, widzieliśmy braci naszych dobrze myślących, uczących, w kajdanach i łańcuchach podziemnych, pogrobnioną młodzież, przytlumioną oświatę, skrępowaną wolność mówienia, pisania i myślenia, przedajność i upodlenie; rozpaczający naród wziął się do broni w obronie wolności, w obronie swobód nam nadanych; a sprawa nasza jest świętą.

CRACOVENSIS

Europa, świat cały niechaj sądzi tę sprawę, bezstronne światło odda czynom naszym sprawiedliwość, i przyda najpiękniejszą do dziejów naszych kartę. — Takie jest powstanie prawego Narodu Polskiego, któremu nieprzyjaciela nawet złożyć nie powinni. Duch porządku i jedności panuje wszędzie, bieg interesów publicznych i prywatnych ani na chwilę nie został przerywany. Dyktator Maż znany z mężstwa i światła, ukochany od rodaków, szanowany u obcych, objął ster rządu, a siła zbrojna rozwija się z niepojętym pospiechem. — W takim składzie rzeczy kiedy każdemu obywatelowi zależy natem, ażeby o rozporządzeniach Dyktatora i Rządu tymczasowego był dokładnie poinformowany, ażeby zdarzenia w Województwie i kraju całym, działania Komitetu i Rady Obywatelskiej, przedkro i bez przesadnych dodatków doszły do jego wiadomości, umyśliłszy wydawać niniejsze pismo periodyczne dwa razy na tydzień, to jest, w Poniedziałek i Piątek, pod nazwiskiem Gonicz Województwa Augustowskiego; w którym oprócz powyższych, i wiadomości zagraniczne, o ile się nas dotyczą zamieszczane będą. Redakcyja przyjmuje każde pismo, które jej franco nadesłane będzie; uprasza tylko, ażeby nie były obszerne. Polemnik i sprzeczki literackie nieznaydą w niem miejsca.

Wiadomości miejscowe.

Rada Obywatelska Województwa Augustowskiego zgromadziła się w dniu 15. b. m. i po odbytym solennym nabożeństwie, zajęła się gorliwie pracami dobro kraju na celu mającemi. Uchwaliła już adres do Dyktatora i odezwę do Obywateli, które w całej osnowie zamieszczamy.

DYKTATORZE!

Rada Obywatelska Województwa Augustowskiego, po raz pierwszy pod powagą *Nowego Rządu* zebrana, chlubna z dzisiejszego swego powołania, nie może pominąć

złożenia najeżulszój wdzięczności oswojdzicielom kraju, którzy w pamiętnym dniu 29. na 50. z. m. dali poznać, iż wolność jest jedynem hasłem Polaków, iż miłości Ojczyzny żadna nie przytłumiła dążność, iż męstwo przechodząc nawet siły fizyczne, doświadczenia doprowadza do czynów; niemniej, wynurzenia Ci teje za szczęśliwy pomysł, którym niezbędna potrzeba powiedowany wzniosł się do dostojności *Dyktatora*, zgodnej z *Twem* pięknym sercem i stałym charakterem. Te rzetelne uczucia przyjmij *Dyktatorze* z tem zapewnieniem, że Obywatele Województwa Augustowskiego patają chęcią wspierania świętych zamiarów. Znaczna liczba ochotników, a między niemi półk Jazdy Augustowskiej nie długo zajmie szeregi Narodowe, a majątki nasze do tej pierwszej probie czekają jeszcze wyłączenia ofiar, z jakimi pospieszyc mają. — w Suwałkach, dnia 15. Grudnia 1850. r.

— Prezes (podpisano) *Franciszek Osipowski*. — *Stanisław Kisielnicki*. — *Kazimierz Wolmer*. — *Józef Gosiewski*. — *Apoznański*. — *Chrostowski*. — *Skarżyński*. — *Ablańowiec*. — *Woydzbur*.

Rada Obywatelska Województwa Augustowskiego, do Obywateli swego Województwa.

Wybiła godzina szczęścia dla krajny naszej! Zniszczona władza despotyzmu, skruszone pęta niewinnych, Polak wolnym oddycha powietrzem. Czyż nie zabłysła gwiazda swobody i pomysłności? zabłysła, i świecić będzie zgodnie z duchem narodu, a jego dzielną wsparta podnieta, świecić nie przestanie.

Synu Ojczyzny! Czyż pod przemocą despotyzmu byles panem życia swego i majątku? Każda chwila czyż nowa nienapawała cię trwoga? Czyż kęs chleba i sen, od których cię każdy odrywał łoskot, był balsamem życia?

Narodzie! Czyż nie lepiej umierać z chwałą, ginąc z orężem w ręku, w obronie lubej Ojczyzny, w obronie świętej wolności, czy kończyć życie w srogiem więzieniu? Czyż nie lepiej poświęcić cząstkę majątku, niżli go postradać przez przemoc samowładców?

Bracia! chwila obecna nie kreślił nam jawnie czem byliśmy, i czem być możemy? łączmy siły nasze dla swobodnej przyszłości. W tym to duchu przemawiamy do was Obywateli Województwa Augustowskiego: śpieszcie z ofiarami, jakich potrzeba kraju wymaga, a chociaż ostatni w liście Województwa, nie dajmy się uprzędzie innym współbraciom.

Formujący się półk oddzielny Jazdy Augustowskiej, potrzebuje koni choc z miernym ubiorem; liczni ochotnicy czekają waszej ofiary. Rada Obywatelska zaufaniem waszém wsparta, nie sądzi bydlęcza zbytęczną, iż dla zapewnienia się względem potrzebnej ilości koni, zrolila rozkład na Powiaty, poruczając dalszy rozkład dobrowolnym wacym chęciom uległy, na właścicieli i possessorów ziemskich, Komitetem Obwodowym, których członki z grona Obywateli wybrani, dziś przez Radę Obywatelską, stosownie do rozporządzeń wyższej Władzy, nominowanemi zostali. — Potrzebna jest także żywność dla wojska i koni, która przez zsyпки rozłożona na Gminy, z dobrowolnemi chęciami zgodna, stanie się nie małym zasłkiem.

Suwalki, dnia 11. Grudnia 1850. r.

Prezes Rady *Franciszek Osipowski.*

Stanisław Kisielnicki.

Ignacy Ablemowicz.

Kazimierz Wolmer.

Józef Gosiewski.

Józef Apoznański.

Obok tego, przeznaczyła Rada Obywatelska do Komitetu przy Kommissyi Województwa Augustowskiego, JWW. *Józef*

Chwaliboga, Prezesa Trybunału, *Kazimierza Wolmera* i *Lukasza Skarżyńskiego*, Radców Obywatelskich, którzy łącznie z mianowanemi już dawniej członkami Komitetu JWW. *Godlewskim* i *Osi-powskim*, czuwać i naradzać się będą nad dobrem Województwa i wspólnej sprawy narodu. Do Komitetów Obwodowych, a mianowicie do Obwodu Łomżyńskiego przeznaczeni zostali: JWW. *Jacek Wyszkowski*, *Józef Rzątkowski*, i *Xawery Gradzki*; do Obwodu Seyneńskiego, *Michał Świ-da*, *Tadeusz Ogiński*, i *Stanisław Cham-ski*; do Obwodu Kalwaryjskiego, *Ignacy Sceligowski*, *Ignacy Galera*, i *Felicjan Godlewski*; do Obwodu Maryampolskiego, *Antoniego Puszeta*, *Jana Znatowicza*, i *Joachimę Galera*; nakoniec do Obwodu Augustowskiego, *Smółskiego*, *Karola Przy-byłskiego*; i *Felixa Ponkowskiego*.

Na Dowódzce oddziału uformować się mającej Kawaleryi Augustowskiej, wezwana Rada Obywatelska *Stefana Hr. Bóztwo-rowskiego*, b. Majora Gwardyi Napoleona. — W dniu 15. b. m. z rana o godzinie trzeciej, przejeżdżał przez Suw. Półkownik Hauke z depeszami z Petersburga do Warszawy, treść ich nie jest nam wiadoma; wszakże Półkownik Hauke potwierdza wieść o rozruchach w Petersburgu.

— Z nad Niemna, z okolic Pren- i Alexoty, dochodzą nas wieści, że w noc z 12. słyszano w kierunku południowym huk armat trwający przez kilka godzin; dotąd niemamy wiadomości z kąd takowy pochodził.

— Półkownik Kozacki *Greków*, który po odebraniu wiadomości o rewolucyi w Warszawie, skoncentrował swoje siły w Szczuczynie, i usiłował przeszkodzić komunikacyi z Warszawą, w skutek układow z deputowanemi od Komitetu wysłanemi, wyszedł w dniu 8. b. m. z całym swoim oddziałem przez Osowice do Rossyi.

Wiadomości z Warszawy.

Dyktator dla sprężystszego i przedszego działania, podzielił ~~Rząd Tymczasowy~~ na trzy Wydziały, Dyplomatyczno-organiczny, Cywilny i Wojskowy.

— Radca Stanu *Brocki*, złożył 36000. Złp. w listach zastawnych, do rozporządzenia Rządu; a *Kobyliński* Prezes Komisji Województwa Płockiego Złp. 25000. Obok tego, wielu obywateli i fabrykantów, ofiarowali Rządowi Tymczasowemu ziemopłodny, woły i różne wyroby do uorganizowania i utrzymania wojska potrzebne.

— Kozacy schwytani niechcieli siedzieć wraz z Jurgaszką.

— Na Ratuszu głównym umieszczono Orła Polskiego, pod nim w złotych literach jaśnieje wiersz następujący:

*Dawne wyrocznie Lecha Niebo dziś ogłasza,
Polacy! to nasz Orzeł, to ziemia jest nasza.*

— Armaty Tureckie sprowadzone z Warszawy, tworzyć będą nową baterią już urządzoną

Wiadomości Zagraniczne.

Gazety zagraniczne potwierdzają wiadomość, że 150000. Francuzów ciągnie pod dowództwem Marszałka *Gerard* nad Ren; Minister wojny Marszałek *Soult*, zatrudnia się czynnie wystawieniem na Morzu 400000. regularnego wojska.

— Listy prywatne z Berlina donoszą, że Francya i Anglia zawarły przymierze przeciw Pomsom i Rosyji.

— Po odebraniu w Berlinie wiadomości o rewolucyi w Warszawie, papiery nasze znacznie się podniosły.

Boniesienie

Niżej wyrażony ma zaszczyt uwiadomić szanownych Rodziców, dzieci swoje w szkole *Seyneńskiej* mających, iż kurs naukowy zacznie się niezawodnie z dniem 3. Stycznia 1831. r. Spodziewa się, iż tém chętniej przystawią synów swoich na ter-

min tu wyrażony, że przed czasem przepisanymi szkolnemi wskazanym do domów swoich tychże pozabierali.

X. Kol. *Żagier*, R. S. W. S.

Uwiadomienie Redakcyi.

Zbieg okoliczności i wypadków politycznych w naszym kraju wydarzonych, każdego Polaka bezpośrednio interessujących, zrodził konieczną potrzebę wydawania w mieście Wojewódzkim Suwałkach pisma peryodycznego, pod nazwiskiem *Goniec Województwa Augustowskiego*. Celem wydawców jest, ażeby upowszechnić wiadomości miejscowe, dotyczące organizacyi siły zbrojnej, postępu powstania, rozkrzewienie patriotyzmu i urządzeń krajowych, iak niemniej wiadomości zagranicznych mających związek z interesem narodu naszego. Polacy! nie potrzebuje was zachęcać ażebyście pospieszili z pomocą dla urzeczywistnienia tak chwalebego przedsięwzięcia; nie szukamy korzyści, ułatwianie wam środków i postępu do niepodległości, jest całym i wyłącznym naszym dążeniem; a wolność i Ojczyzna naszym hasłem, w dowódzie tego jest niska cena prenumeraty, która za ledwie kosztą druku wynagrodzi. Nie odmawiajcie nam szlachetnej pomocy, ażeby nas potomność nieobwinięła, że ci co otaczają Rząd Wojewódzki robili z usiłowań patryotycznych tajemnice, lub też że Obywatele Województwa Augustowskiego znani zawsze z gorliwości o dobro narodu, w chwili stanowczey odrodzenia się Ojczyzny, nie chcieli się przyczynić do rozkrzewienia zasad patryotycznych, upowszechnienia jedności i porządku rzeczy. Pierwszy Numer tego pisma wyjdzie w dniu 17. Grudnia r. b. Exemplarz kosztuje gr. 5. — Prenumerata zaś kwartalna w drugim numerze ogłoszona będzie.

Wydawca